

Sygn. akt II CSK 577/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący, sprawozdawca)
SSN Władysław Pawlak
SSN Krzysztof Pietrzykowski

w sprawie z powództwa M. C. i M. C.
przeciwko P. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 10 lipca 2020 r.,
skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 28 lutego 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok w części oddalającej powództwo o
zasądzenie odsetek ustawowych od kwoty 377 867, 45 zł (trzysta
siedemdziesiąt siedem tysięcy osiemset sześćdziesiąt siedem zł
45/100) za okres od dnia 18 stycznia 2014 r do dnia 28 marca
2017 r (pkt II) i w tej części sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania i orzeczenia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 31 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w P. zasądził od pozwanego P. sp. z o.o. z siedzibą w P. na rzecz powodów M. C. i M. C. kwotę 377 867,45 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 18 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty. Ustalił, że powodowie są właścicielami zabudowanej nieruchomości położonej w P., przy ulicy L. (działki gruntu nr [...] /4 i [...] /4). W dniu 30 stycznia 2012 r. Sejmik Województwa (...) podjął uchwałę nr (...) dla lotniska P. w P., która weszła w życie w dniu 28 lutego 2012 r. Zgodnie z załącznikiem nr 7a do tej uchwały, opisana powyżej nieruchomość znajduje się w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania lotniska P. w P. Wskutek ograniczeń w zakresie korzystania z nieruchomości wprowadzonych powyższą uchwałą, wartość nieruchomości powodów obniżyła się o kwotę 193 763 zł. Wartość nakładów niezbędnych do zachowania prawidłowego klimatu akustycznego budynku powodów wynosi 184 104,45 zł. Uznając, że powodowie wykazali wszystkie przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego, Sąd pierwszej instancji zasądził na rzecz powodów wskazane wyżej kwoty odpowiednio z tytułu naprawienia szkody wywołanej spadkiem wartości nieruchomości oraz z tytułu nakładów niezbędnych do rewitalizacji akustycznej jednorodzinne go budynku mieszkalnego, wynikające z zaaprobowanych przez Sąd dowodów z opinii biegłych sądowych. Sąd oparł rozstrzygnięcie w zakresie odsetek ustawowych za opóźnienie w płatności zasadzonych sum na art.481 § 1 i 2 k.c. Uznał, że nie było podstaw do przyjęcia, iż ceny nieruchomości wzrosły między styczniem 2014 r. i dniem wyrokowania, zatem zasądzenie odsetek ustawowych zgodnie z żądaniem pozwu, to jest od dnia 18 stycznia 2014 r.(czyli następnego dnia po upływie terminu określonego przez powodów w wezwaniu pozwanego do zapłaty z dnia 3 stycznia 2014 r.), nie naruszy ich funkcji ani nie spowoduje nieuzasadnionego wzbogacenia się powodów kosztem pozwanego.

Po rozpoznaniu apelacji strony pozwanej, Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 28 lutego 2018 r., zmienił powyższy wyrok w ten sposób, że termin płatności odsetek ustawowych za opóźnienie określił na dzień 29 marca 2017 r., oddalając powództwo o odsetki oraz apelację pozwanego w pozostałej części. Podzielił

ustalenia faktyczne i oceny prawne Sądu pierwszej instancji z wyjątkiem rozstrzygnięcia co do odsetek ustawowych za opóźnienie w zapłacie zasądzonej na rzecz powodów kwoty. Modyfikując je na niekorzyść powodów przez wskazanie nowej daty ich naliczania, podniósł, że cyt. „odsetki należą się powodom od doręczenia pozwanemu opinii biegłych, co nastąpiło w dniu 21 marca 2017 r., a po doliczeniu terminu 7 dni, termin płatności odsetek przypada na dzień 29 marca 2017 r.”

W skardze kasacyjnej powodowie zaskarżyli ten wyrok w części w zakresie oddalającym powództwo o odsetki ustawowe od zasądzonej kwoty 377 867,45 zł za okres od dnia 18 stycznia 2014 r. do dnia 28 marca 2017 r. Zarzucając naruszenie art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 481 § 1 i § 2 w zw. z art. 455 k.c., wnieśli o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i oddalenie apelacji pozwanego w zakresie dotyczącym odsetek ustawowych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zakres zastosowania art. 328 § 2 k.p.c. w postępowaniu apelacyjnym (w związku z treścią art. 391 § 1 k.p.c.) jest determinowany przebiegiem postępowania apelacyjnego oraz treścią orzeczenia sądu drugiej instancji w powiązaniu z granicami i zarzutami apelacji (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 1998 r., III CKN 792/98, OSNC 1999, nr 4, poz. 83). Podstawowym obowiązkiem sądu drugiej instancji jest wskazanie faktów i dowodów, na których oparł się, wydając orzeczenie oraz podstawy prawnej obejmującej przytoczenie przepisów prawa regulujących sporny stosunek prawny między stronami, a także wyjaśnienie, z jakich przyczyn znajdują one zastosowanie w konkretnej sprawie i w jaki sposób wpływają na jej rozstrzygnięcie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2008 r., II CSK 39/08, niepubl.). Przedstawione wymagania odnoszą się zwłaszcza do uzasadnienia orzeczenia reformatoryjnego, którego treść powinna jasno wskazywać, z jakich przyczyn oraz na jakiej podstawie faktycznej i prawnej sąd odwoławczy orzekł odmiennie niż sąd pierwszej instancji. W orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i sądów drugiej instancji, ustabilizowany jest pogląd, że naruszenie art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 może stanowić

usprawiedliwioną podstawę skargi kasacyjnej wtedy, gdy uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia nie ma wszystkich koniecznych elementów składowych lub zawiera kardynalne braki, w wyniku czego nie jest możliwe zrekonstruowanie motywów wydanego orzeczenia i dokonanie jego kasacyjnej kontroli w granicach zaskarżenia i w granicach podstaw skargi kasacyjnej. Wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku polega nie tylko na przytoczeniu przepisów prawa, ale także na przeprowadzeniu ich wykładni oraz wskazania ich wpływu na wynik sprawy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 1998 r., III CKN 792/98, OSNC 1999, Nr 4, poz. 83, z 19 lutego 2002 r., IV CKN 718/00, nie publ., z dnia 20 lutego 2003 r., I CKN 65/01, nie publ., z dnia 22 maja 2003 r., II CKN 121/01, nie publ., z dnia 4 października 2012 r., I CSK 632/11, nie publ. oraz z dnia 13 czerwca 2012 r., II CSK 614/11, nie publ.).

Skarżący trafnie zarzucili, że motywy zmiany wyroku Sądu pierwszej instancji przez oddalenie roszczenia odsetkowego od zasądzonej kwoty 377 867,45 zł za okres od dnia 18 stycznia 2014 r. do dnia 28 marca 2017 r. nie zostały wyjaśnione przez Sąd Apelacyjny ze wskazaniem podstawy prawnej tego rozstrzygnięcia. Doszło zatem do naruszenia art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w stopniu mającym wpływ na możliwość kasacyjnego skontrolowania zaskarżonej części wyroku Sądu Apelacyjnego. Sąd Apelacyjny ograniczył się bowiem tylko do lakonicznego stwierdzenia, że „odsetki należą się powodowi od doręczenia pozwanemu opinii biegłych, co nastąpiło w dniu 21 marca 2017 r., a po doliczeniu terminu 7 dni, termin płatności odsetek przypada na dzień 29 marca 2017 r.”, nie przedstawiając ani wyводу prawnego ani toku rozumowania prowadzącego do przyjęcia przytoczonego stanowiska. Uniemożliwia to Sądowi Najwyższemu odniesienie się do zarzutów naruszenia prawa materialnego sformułowanych w skardze kasacyjnej, stąd orzeczono, jak w sentencji (art. 398¹⁵ k.p.c.).

jw